

Платіжний баланс у лютому 2024 року

(за попередніми даними^{1,2}, за методологією шостого видання

Керівництва з платіжного балансу та міжнародної інвестиційної позиції)

Дефіцит поточного рахунку платіжного балансу становив 111 млн дол. США (у лютому 2023 року 671 млн дол. США). Дефіцит скоротився насамперед унаслідок зменшення від'ємного сальдо торгівлі товарами та послугами – як за рахунок зменшення імпорту товарів, так і зменшення витрат громадян України, які перебувають за кордоном. Водночас профіцит вторинних доходів звузився через менші обсяги надходження грантів від міжнародних партнерів. Без урахування реінвестованих доходів та грантів від міжнародних партнерів дефіцит становив 0.8 млрд дол. США (у лютому 2023 року дефіцит становив 1.7 млрд дол. США).

За два місяці 2024 року дефіцит поточного рахунку становив 0.6 млрд дол. США (у січні – лютому 2023 року – 1.8 млрд дол. США). Без урахування реінвестованих доходів та грантів від міжнародних партнерів дефіцит становив 1.3 млрд дол. США (за два місяці 2023 року – 3.5 млрд дол. США).

Експорт товарів³ збільшився на 5.3% (у січні 2024 року – на 13.1%), **імпорт скоротився на 6.8%** (у січні 2024 року – на 1.7%). Порівняно з попереднім місяцем експорт товарів скоротився на 1.1%, а їх імпорт – на 4.9%.

Обсяги експорту товарів становили 3.3 млрд дол. США. Найбільше зріс експорт:

мінеральних продуктів (у т. ч. руд)	– у 1.8 раза (порівняно з січнем - 11.9%);
продукції металургії	– на 16.7% (порівняно з січнем - 0.9%).

Експорт **продовольчих товарів** був на рівні минулого року – зріс лише на 1.4% (порівняно з січнем -1.6%). Зростання експорту **продукції харчової промисловості** (на 25.4%), **олій і жирів та насіння олійних** (на 10.3%) було майже повністю нівельоване скороченням експорту **зернових** (на 11.4%).

З іншого боку, експорт знизився за такими товарними групами:

продукцією машинобудування	– на 20.8% (порівняно з січнем + 2.1%);
деревиною та виробами з неї	– на 13.5% (порівняно з січнем + 1.4%);
продукцією хімічної промисловості	– на 7.4% (порівняно з січнем + 21.2%).

У лютому 2024 року в номінальному вимірі все зростання експорту товарів було забезпечене експортом до країн Африки – на 231 млн дол. США, або у 3.7 раза, а їх частка в експорті товарів зросла з 2.7% у лютому 2023 року до 9.5%. Також

¹ Відповідно до Закону України від 03.03.2023 № 2115-IX “Про захист інтересів суб’єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни” частина інформації, що потрібна для складання платіжного балансу, не збирається. Оцінка платіжного балансу за лютий 2024 року здійснена на підставі наявної інформації та уточнюватиметься після отримання додаткових даних.

² Усі дані з платіжного балансу подаються без урахування тимчасово окупованих територій, у тому числі Автономної Республіки Крим та м. Севастополь.

³ Усі зміни показників у процентному відношенні зазначено порівняно з показниками відповідного періоду минулого року, якщо не зазначено інше.

збільшився експорт до країн Америки (на 37 млн дол. США, або у 1.5 раза; частка зросла з 2.2% до 3.2%) та СНД (на 9 млн дол. США, або на 6.6%; частка не змінилася – 4.3%). Одночасно скоротився експорт до країн ЄС (на 230 млн дол. США, або на 11.9%; їх частка зменшилася з 60.9% до 51.0%) та країн Азії (на 22 млн дол. США, або 2.4%, частка скоротилася з 28.5% до 26.4%).

Обсяги імпорту товарів становили 4.8 млрд дол. США. Енергетичний імпорт скоротився на 41.3% (до січня зріс на 20.5%), водночас неенергетичний імпорт зріс на 3.6% (до січня зменшився на 8.2%). Зростання було забезпечено за рахунок:

- продукції машинобудування – на 12.7% (порівняно з січнем - 13.6%);
- чорних та кольорових металів – на 19.4% (порівняно з січнем - 5.4%).

Практично на рівні лютого минулого року зберігався експорт:

- продукції хімічної промисловості: - 0.3% (порівняно з січнем + 7.4%);
- продовольчих товарів: + 0.3% (порівняно з січнем - 10.8%);
- деревини та виробів з неї + 0.8% (порівняно з січнем - 24.4%).

Експорт промислових виробів скоротився на 3.7% (порівняно з січнем -13.1%).

У лютому 2024 року в номінальному вимірі найбільше скоротився імпорт товарів із країн ЄС (на 204 млн дол. США, або на 8.2%; питома вага скоротилася з 48.2% до 47.5%). Також зменшився імпорт із країн СНД (на 35 млн дол. США, або на 37.6%; їх частка скоротилася з 1.8% до 1.2%). Натомість зріс імпорт із країн Азії (на 153 млн дол. США, або 10.2%; частка зросла з 29.3% до 34.6%) та Африки (на 21 млн дол. США, або у 1.5 раза; частка зросла з 0.9% до 1.4%).

Дефіцит торгівлі послугами знизився до 0.4 млрд дол. США (у лютому 2023 року становив 1.3 млрд дол. США) як за рахунок суттєвого скорочення імпорту послуг (на 31.5%), так і через зростання їх експорту (на 5.8%). Імпорт послуг скоротився насамперед за рахунок витрат⁴ подорожуючих і короткострокових мігрантів на 39.1% – до 1.2 млрд дол. США, фінансових (на 62.1%), транспортних послуг (на 4.7%) та послуг із ремонту та технічного обслуговування (на 63.2%). Водночас зріс імпорт комп'ютерних послуг (на 29.2%) та інших ділових послуг (на 16.3%, за рахунок росту імпорту рекламних послуг у 3.3 раза). Основними чинниками зростання експорту послуг було збільшення транспортних послуг (на 20.4%), інших ділових послуг (на 16.6%, насамперед за рахунок технічних послуг на 27.2%), витрат осіб, які подорожують Україною (на 33.3%), та послуг з ремонту та технічного обслуговування (у 2.5 раза). Натомість знизився експорт комп'ютерних та телекомунікаційних послуг (на 4.3%), послуг з переробки матеріальних ресурсів, що належать іншим сторонам (на 16.7%), та державних послуг (на 36.2%).

Профіцит балансу первинних доходів зменшився до 207 млн дол. США (у лютому 2023 року – 317 млн дол. США), що зумовлювалося головним чином скороченням надходжень за статтею “оплата праці” на 18.8%.

⁴Оцінка витрат українців за кордоном ґрунтується на даних про розрахунки за платіжними картками за кордоном, даних ООН та Державної прикордонної служби України про кількість осіб, які виїхали за кордон через війну.

Профіцит балансу вторинних доходів зменшився до 1.5 млрд дол. США порівняно з 2.3 млрд дол. США в лютому 2023 року через скорочення обсягів грантів від міжнародних партнерів.

Обсяги приватних грошових переказів зменшилися на 5.4% та становили **0.9 млрд дол. США**⁵. Заробітна плата, яку українці отримують із-за кордону, скоротилася на 11.8%, водночас інші приватні перекази, що надійшли через офіційні канали, зросли на 22.7%. Загалом офіційними каналами надіслано на 4.8% переказів більше, ніж у лютому минулого року, тоді як потік через неформальні канали зменшився на 14.5% порівняно з лютим минулого року.

Усього за січень-лютий поточного року обсяги грошових переказів зменшилися на 3.3%: чиста оплата праці скоротилася на 16.2%, тоді як приватні трансферти зросли на 29.0%.

Чисте запозичення від зовнішнього світу (сумарне сальдо поточного рахунку та рахунку операцій з капіталом) **становило 110 млн дол. США** (у лютому 2023 року 645 млн дол. США).

У цілому за січень-лютий 2024 року чисте запозичення від зовнішнього світу становило 547 млн дол. США, за відповідний період минулого року – 1.7 млрд дол. США.

Чистий відплив за фінансовим рахунком становив 1.2 млрд дол. США (у лютому минулого року – 77 млн дол. США) і зумовлювався відпливом головним чином за операціями **приватного сектору**.

У цілому за січень-лютий 2024 року чистий відплив коштів за фінансовим рахунком становив 2.6 млрд дол. США, за аналогічний період минулого року чистий приплив становив 2.2 млрд дол. США.

Чистий відплив за операціями державного сектору становив 152 млн дол. США (у лютому 2023 року приплив становив 353 млн дол. США) та зумовлювався виплатами за залученими кредитами.

Чистий приплив прямих іноземних інвестицій оцінено в 147 млн дол. США (у лютому 2023 року – 387 млн дол. США), у тому числі:

реінвестування доходів⁶ банківського сектору – 72 млн дол. США;

чистий приплив акціонерного капіталу (крім реінвестування доходів) – 35 млн дол. США (у лютому минулого року – 98 млн дол. США);

чисте залучення за борговими інструментами – 40 млн дол. США, із них за кредитами сестринських підприємств – 18 млн дол. США (у лютому 2023 року 5 млн дол. США, з них погашення за кредитами сестринських підприємств – 4 млн дол.

⁵ Загальні обсяги переказів уточнюватимуться на підставі даних дзеркальної статистики окремих країн, що надходять пізніше оприлюднення даних платіжного балансу.

⁶ До платіжного балансу за січень-лютий 2024 року включені обсяги реінвестування доходів тільки банківського сектору.

США).

За два місяці 2024 року чистий приплив прямих іноземних інвестицій оцінено в 315 млн дол. США (у тому числі реінвестування доходів⁶ банківського сектору – 164 млн дол. США). За два місяці 2023 року чистий приплив становив 757 млн дол. США (у тому числі реінвестування доходів – 696 млн дол. США). Чистий приплив акціонерного капіталу (крім реінвестування доходів) становив 61 млн дол. США (за два місяці 2023 року – 108 млн дол. США). Чисті залучення за борговими інструментами становили 90 млн дол. США (за два місяці 2023 року – 49 млн дол. США).

Зовнішня позиція банківського сектору за портфельними та іншими інвестиціями практично не змінилася: зменшення становило 19 млн дол. США.

Чисте збільшення зовнішньої позиції реального сектору (без урахування прямих іноземних інвестицій) становило 1.3 млрд дол. США та зумовлювалося такими різноспрямованими чинниками:

зростанням обсягів готівкової валюти поза банками на 1.4 млрд дол. США (у лютому 2023 року – 1.1 млрд дол. США);

чистим зменшенням заборгованості перед нерезидентами за кредитами та позиками на 110 млн дол. США;

зменшенням чистої зовнішньої позиції за торговими кредитами на 202 млн дол. США.

За січень-лютий 2024 року зростання обсягів готівкової валюти поза банками оцінено в 3.1 млрд дол. США, за відповідний період 2023 року – у 2.1 млрд дол. США.

Чистий відплив із приватного сектору (разом із помилками та упущеннями) у лютому становив 1.1 млрд дол. США (у лютому 2023 року – 0.4 млрд дол. США).

Платіжний баланс у лютому зведено з дефіцитом у 1.3 млрд дол. США (у лютому 2023 року – 0.7 млрд дол. США). Виплати перед МВФ становили 131 млн дол. США.

Станом на 01 лютого 2024 року обсяг міжнародних резервів становив 37.1 млрд дол. США, що забезпечує фінансування імпорту майбутнього періоду протягом 4.9 місяця.